

OMDAT HET KIND IN JE HART ZIT OOK ALS HET ERGENS ANDERS GAAT WONEN

U bent pleegouder. Maar het kind voor wie u zorgt, kan helaas niet bij u blijven wonen. Het heeft meer gespecialiseerde zorg en begeleiding nodig. Zorg die u als pleegouders niet kunt geven, ook al doet u nog zo uw best. Dat is op zich al moeilijk genoeg. Maar hoe gaat het nu verder? Kunt u een blijvende rol spelen in het leven van uw pleegkind? Burgervoogdij biedt die mogelijkheid.

Als burgervoogd krijgt – of houdt – u de zeggenschap in belangrijke beslissingen, zoals waar het kind verblijft en naar welke school het gaat. U behartigt de belangen van het kind en u hebt daarvoor ook formeel de rechtspositie. De band die u met het kind hebt opgebouwd, blijft in stand. Ook als het kind 18 jaar wordt. Het kind kan op u bouwen, nu en in de toekomst.

In deze folder vertellen we u in het kort wat er op u afkomt als u ervoor kiest om burgervoogd te worden van een kind dat niet meer bij u woont.

PRAKTISCHE INFORMATIE OVER BURGERVOOGDIJ VOOR PLEEGOUDERS

Een burgervoogd is iemand die de voogdij heeft over een minderjarig kind dat niet bij hem of haar opgroeit. Als burgervoogd bent en blijft u intensief betrokken bij het kind. U ziet erop toe dat het kind (door anderen) wordt verzorgd en opgevoed. U bent de wettelijke vertegenwoordiger van het kind. En u beheert het vermogen van het kind.

Op de website www.burgervoogd.nl van de Alliantie Burgervoogdij vindt u uitgebreide informatie over burgervoogdij, wat erbij komt kijken, voor welke kinderen het een goed idee is en welke ondersteuning u erbij kunt krijgen.

DRIE MOGELIJKHEDEN

Als u pleegouder bent en u wilt burgervoogd worden op het moment dat het kind ergens anders gaat wonen, dan zijn er drie mogelijke situaties.

1. U hebt als pleegouders al de voogdij over het kind. Als het kind in een gezinshuis of leefgroep gaat wonen, kunt u de voogdij behouden. U wordt dan vanzelf burgervoogd.

2. De voogdij over het kind berust bij een gecertificeerde instelling voor jeugdbescherming. Het kind heeft vanuit die instelling een professional als voogd. Dit hoeft niet te veranderen als het kind in een gezinshuis of leefgroep gaat wonen. Maar het kan wel. In overleg met de gecertificeerde instelling voor jeugdbescherming kunt u aan de kinderrechter vragen om de voogdij over het kind te krijgen. U wordt dan burgervoogd.

3. De ouders van het kind hebben het gezag. Dit is niet veranderd toen het kind bij u kwam wonen. Het verandert dan over het algemeen ook niet als het kind in een gezinshuis of een leefgroep gaat wonen. De ouders houden dan het gezag. Alleen als ondertussen duidelijk is dat de ouders onverantwoordelijk omgaan met de uitoefening van hun gezag en het kind daaronder te lijden heeft, is er een mogelijkheid om dit gezag te laten beëindigen, zodat u de voogdij op u kunt nemen.

1. VAN PLEEGOUDERVOOGDIJ NAAR BURGERVOOGDIJ

Het kan zijn dat u als pleegouders in het verleden al door de kinderrechter met de voogdij belast bent. U bent dan

pleegoudervoogd. Eén van u beiden kan formeel de voogd zijn, maar u kunt ook gezamenlijk de voogdij uitoefenen. In beide gevallen kan deze voogdij gewoon doorlopen als het kind in een gezinshuis of een leefgroep gaat wonen. U behoudt dan dezelfde rechtspositie als nu. U beslist dus mee over de verzorging en opvoeding van het kind. U blijft de wettelijke vertegenwoordiger van het kind. En u blijft aansprakelijk voor de daden van het kind, volgens de wettelijke regels.

Toch zijn er ook verschillen. Het belangrijkste verschil is dat u als gezamenlijke voogden wettelijk verplicht bent het kind te verzorgen en op te voeden en hiervoor ook de kosten voor uw rekening te nemen. Woont het kind bij u, dan krijgt u hiervoor een pleegvergoeding. Als het kind in een gezinshuis of leefgroep gaat wonen, valt die pleegvergoeding weg. Mogelijk krijgt u wel een vergoeding voor logeeropvang, als het kind bijvoorbeeld om het weekend bij u verblijft.

Zolang u beiden voogd bent, blijft u formeel aansprakelijk voor de kosten van levensonderhoud van het kind, tot het meerderjarig (18 jaar) wordt. Bent u niet gezamenlijk met de voogdij belast, maar is één van u de voogd van het kind, dan geldt deze onderhoudsplicht niet. Daarom is het verstandig om al zodra uw kind ergens anders gaat wonen, de gezamenlijke voogdij om te laten zetten in voogdij door één van u beiden.

Stappen

U kunt zelf naar de rechter stappen om de voogdij van één van u beiden te laten beëindigen. Dat kan echter niet zonder hulp van een (dure) advocaat. Om die kosten (en ingewikkelde procedures) te vermijden, kunt u ook aan de Raad voor de Kinderbescherming vragen om bij de rechter een verzoek in te dienen om één van u beiden met de voogdij te belasten. Komt u er niet uit met de Raad, neem dan contact op met de Alliantie Burgervoogdij.

GIO EN CHANTAL

Gio was pleegouder en is nu burgervoogd van Chantal. Hij vertelt: 'Chantal heeft drie jaar bij ons gewoond, totdat bleek dat ze iedere dag specialistische hulp nodig had. Ze is toen naar een groep gegaan, in een instelling. Ik ben altijd in beeld gebleven. Chantal kwam bijvoorbeeld regelmatig bij ons logeren.'

'De moeder van Chantal is uiteindelijk uit de ouderlijke macht ontheven. Haar vader is overleden. Toen vroeg Chantal aan mij: *Wil jij dan mijn papa worden?* Dat is het mooiste geschenk wat ze me ooit heeft kunnen geven. Ze heeft namelijk forse hechtingsproblematiek.

Ik heb altijd tegen haar gezegd: *Ik blijf voor je zorgen.* Maar nu was het omgekeerd. Ze vroeg aan mij: *Wil jij voor mij zorgen?* Als ik in mijn hart keek kon ik alleen maar 'ja' zeggen. Dus dat heb ik gedaan.'

2. VAN INSTELLINGSVOOGDIJ NAAR BURGERVOOGDIJ

Het kan zijn dat de voogdij over uw pleegkind wordt uitgeoefend door een gecertificeerde instelling voor jeugdbescherming. Dat kan zo blijven als het kind in een gezinshuis of leefgroep gaat wonen. Maar u hebt dan formeel helemaal geen rol meer in het leven van het kind. U mag bijvoorbeeld het dossier of het plan van aanpak van het kind niet inzien. U hebt ook geen stem meer bij belangrijke beslissingen in het leven van het kind. U bent afhankelijk van de medewerking van de gezinsouders, groepsleiders en de professionele voogd om bij het leven van het kind betrokken te blijven.

Dat is niet alleen lastig voor u. Het is ook voor het kind vaak niet goed. Het wordt namelijk op die manier wel erg druk met professionals om het kind heen. Bovendien kan het kind het gevoel krijgen dat het 'nergens meer bij hoort'. In ieder geval niet bij 'gewone mensen' zoals u.

Hebt u het gevoel dat al die instellingen prima voor het kind kunnen zorgen en u als pleegouders daar altijd op een goede manier bij zullen blijven betrekken, dan hoeft u verder geen stappen te ondernemen. De voogdij kan dan gewoon bij de gecertificeerde instelling voor jeugdbescherming blijven. Maar wilt u een duidelijke rol blijven spelen in het leven van het kind en daar ook de wettelijke verantwoordelijkheid voor nemen, dan kunt u veel voor het kind betekenen door de voogdij op u te nemen. U wordt dan burgervoogd.

Stappen

Overdracht van de voogdij van de gecertificeerde instelling naar u, kunt u het beste regelen in overleg met die instelling. De gecertificeerde instelling kan dan aan de rechtbank vragen om de voogdij aan u over te dragen. Komt u er niet uit met de gecertificeerde instelling, neem dan contact op met de Alliantie Burgervoogdij, voor ondersteuning.

3. VAN OUDERLIJK GEZAG NAAR BURGERVOOGDIJ

Als het gezag over het kind bij de ouders ligt, kunt u in principe geen voogd worden. Ook geen burgervoogd. Er is immers al gezag over het kind, dus daar hoeft niet meer in te worden voorzien. Toch kan de situatie bij de ouders zo bedreigend zijn voor het kind, dat het beter is om dit ouderlijk gezag te beëindigen. Dat kan volgens de wet als een minderjarige 'zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd' en ouders duurzaam 'niet in staat zijn de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging te dragen' of als 'de ouder het gezag misbruikt'.

Stappen

De procedure voor het beëindigen van het ouderlijk gezag en het op u nemen van de voogdij loopt via de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad zal dan eerst onderzoek doen naar de situatie van het kind en de ouders. Als de Raad ook vindt dat het – in het belang van het kind – nodig is om het gezag van de ouders te beëindigen, dan zullen ze dat aan de rechtbank vragen. Komt het inderdaad tot beëindiging van het gezag en hebt u een jaar of langer voor het kind gezorgd in uw eigen gezin, dan bent u wettelijk de eerst aangewezen persoon om de voogdij te krijgen.

MARLEEN EN AMBER

Marleen was pleegouder en is nu burgervoogd van Amber. Ze vertelt: 'Amber was twee weken oud, toen ze bij ons kwam. Het was al snel duidelijk dat haar ontwikkeling anders verloopt dan bij andere kinderen. Het verschil tussen haar en de andere kinderen in ons gezin werd steeds lastiger voor haar. Ze raakte gefrustreerd, omdat ze in vergelijking met haar pleegbroer en -zus zo weinig leek te kunnen. Uiteindelijk hebben we, met alle betrokkenen, besloten dat het beter voor Amber zou zijn als ze in een gezinshuis zou gaan wonen. Amber is nu 12. Ze heeft het er erg naar de zin.

'Je laat een kwetsbaar kind niet zomaar los. Daarom wilden we ook de voogdij over Amber krijgen op het moment dat ze in het gezinshuis ging wonen. De dagelijkse zorg opgeven, dat was nog tot daaraantoe. Maar geen zeggenschap meer hebben, dat wilden we echt niet!

'Het belangrijkste is dat je er wilt zijn voor een kind. Dat je betrouwbaar wilt zijn. Ook als ze gaat puberen. Dat ze op je kan rekenen. Het is liefdevol werk. Je krijgt er geen vergoeding voor. Je doet het omdat het kind in je hart zit.'

